

Efter saneringsloven af 1959 var det alene kommuner, der kunne vedtage saneringsplaner, og alene kommuner og de berørte ejere (saneringslav), der kunne gennemføre saneringsplaner med offentlig støtte.

Med henblik på at forøge saneringsvirksomheden og derved aflaste kommunerne åbnede saneringsloven af 1969 mulighed for oprettelse af særlige saneringsselskaber med den opgave at tilrettelægge og gennemføre sanerings- og moderniseringsopgaver og medvirke ved genhusning.

Der er i medfør af saneringslovens kap. IX godkendt tre saneringsselskaber:

Almennyttigt Saneringsselskab og Det københavnske Saneringsselskab, oprettet af det almenyttige byggeri, og Grundejernes Saneringsselskab, oprettet af Grundejernes Landsforbund.

De godkendte saneringsselskaber har alle i deres vedtægter bestemmelser om, at virksomhederne drives på almenyttigt basis.

Saneringsselskabernes formål er at udarbejde saneringsplaner, erhverve ejendomme, der forventes saneret, forvalte sådanne ejendomme og gennemføre saneringsaktiviteter.

Selskabernes administrationsudgifter m.v. godkendes som saneringsudgift.

Indførelse af saneringsselskaber har haft den tilsigtede virkning. Selskaberne har betydet en aflastning, navnlig for Københavns kommune, hvor saneringsplaner i de senere år hovedsagelig er udarbejdet af selskaberne. I de senere år har også en række provinsbyer vist interesse for saneringsvirksomheden og har benyttet sig af den ekspertise, som findes i selskaberne.

I medfør af saneringslovens § 12 kan saneringsselskaberne selvstændigt vedtage og få godkendt saneringsplaner uden kommunalbestyrelsens tiltrædelse.

Med indførelse af byfornyelse, der skal indeholde en koordinering af kommunens fysiske planlægning og byfornyelsen, er det nødvendigt at lægge planlægningsansvaret hos kommunen. Selskabernes selvstændige beføjelse er derfor udgået af lovforslaget, men bestemmelserne om deres organisation er opretholdt i kap. V, ligesom selskabernes godkendte administrationsudgifter ved løsningen af byfornylses- og boligforbedringsopgaver kan afholdes som byfornylsesudgifter efter kap. VII, i det omfang, de varetager kommunale opgaver.

Der vil fortsat være betydelige arbejdsopgaver for selskaberne med at bistå kommuner og ejere med udarbejdelse af projekter og deres gennemførelse, bistand ved genhusning etc.

De eksisterende selskaber forudsættes videreført som byfornylsesselskaber med mindre ændringer i deres formålsbestemmelser.

Forslaget åbner mulighed for godkendelse af nye byfornylsesselskaber, der ligesom saneringsselskaberne har vedtægter, der bestemmer at virksomheden skal drives på almenyttigt grundlag.

Med henblik på at aflaste ejere og kommuner peger lovforslaget på, at opgaver kan henlægges til byfornylsesselskaber. Der er imidlertid intet krav herom. En kommune eller ejerne kan vælge selv at projektere og gennemføre projekter eller kan overdrage opgaverne til et selskab eller til private, rådgivende og udførende virksomheder.

Til kap. VI.

Ekspropriation og erstatning.

Kapitlet indeholder dels bestemmelser om proceduren ved gennemførelse af ekspropriation og dels regler om erstatningens fastsættelse og udbetaling.

Til § 46.

Ifølge bestemmelsen skal en ekspropriationsbeslutning meddeles til ejeren ved anbefalet brev, og meddelelsen skal indeholde oplysning om adgangen til at påklage ekspropriationsbeslutningen til byfornylsesnævnet i medfør af § 48. Bestemmelsen svarer til § 20, stk. 2, 1. og 2. punktum, i den gældende saneringslov.

Til § 47.

Bestemmelsen handler om tilfælde af delvis ekspropriation m.v. af en ejendom og svarer til de gældende bestemmelser herom i saneringsloven.

Til § 48.

Bestemmelsen om at en ekspropriationsbeslutning kan påklages til byfornylsesnævnet er ny. Efter saneringsloven kunne påklage ske til boligministeren. Klagefristen er fastsat til 4 uger i overensstemmelse med nyere lovgivning, se f.eks. kommunepalanlovens § 49, stk. 1, vejlovens § 4, stk. 3, og byggeovens § 23, stk. 1.

Efter bestemmelsen har en klage som udgangspunkt ikke opsættende virkning, men byfornylsesnævnet kan fravige dette udgangspunkt. Denne regel er begrundet i hensynet til byfornylsens gennemførelse, således at ikke enhver klage automatisk kan sætte byfornylsen inden for et område i stå. Bestemmelsen er i overensstemmelse med vej-